

SOSYAL SİGORTALAR KURUMU SAĞLIK HİZMETLERİNİN BAZI ÜLKE SAĞLIK VERİLERİYLE KARŞILAŞTIRILMASI

Dr. Şükrü GÜNER*

Avrupa Ülkelerinde devlet sosyal güvenliğe %14-78 katkı yapmaktadır. Ülkemizde ise değil yardım yapmak, siyasi iktidarlar devamlı Sosyal Sigortalar Kurumu (SSK) kaynaklarını kullanmıştır. Yıllarca düşük faizli devlet tahvilleri ve devlet bankalarında kullanılan SSK paraları son olarak da "Sosyal Hizmet Zammı" ödettirmeleriyle adeta tüm olanakları yitirilerek istenmektedir.

1987 yılından beri emekli, dul ve yetimlerce SSK'ca ödenen ve hiçbir prim karşılığı yapılmayan bu ödeme miktarı 1994 yılında 47.6 trilyonu bulmaktadır. Bu rakamın 1993 Kurum gelirlerinin %90'ına ulaştığını söylersek, rakamın büyüklüğünü herhalde anlatmış oluruz (1).

SSK'yı mali olarak güç durumda bırakan diğer bir konu ise emekli sigortalı sayılarının giderek artışıdır. Bugün ülkemizde 4.2 milyon prim ödeyen sigortalıya karşılık 2.1 milyon emekli vardır. Her iki

SSK'nın etkilendiği önemli bir konu ise "kayıt dışı ekonomi"dir. Bugün ülkemizde 4 milyona yakın sigortasız çalışan işçi olduğu tahmin edilmektedir. Bunun rakamsal karşılığı SSK'nın ayda 7 trilyon, yılda 84 trilyon prim kaybı demektir (1).

Yıllarca kaynaklarının iyi kullanılmaması, prim alacaklarının toplanamaması ve daha yaptığı birçok savurganlıklar kurumu mali bakımdan önemli ölçüde etkilemiştir. Bunların sonucu olarak ta SSK sağlık hizmetleri olanakları istenilen düzeyde geliştirilememiştir.

SSK SAĞLIK HİZMETLERİNİN ÜLKE ORTALAMALARIYLA KARŞILAŞTIRILMASI

Karşılaştırma yapabilecek elimizdeki en son rakamlar 1992 yılına aittir.

Tablo - 1: Yatak Sayısı ve Hekim Sayısı Olarak Karşılaştırma. Tablo (2, 3, 4)					
	Nüfus	Hekim Sayısı	Yatak Sayısı	Bir Hekime Düşen Nüfus	Bir Hasta Yatağa Düşen Nüfus
SSK	21.3 Milyon	6 764	25 570	3 149	833
Türkiye	58.8 Milyon	56 985	142 500	1 032	413

sigortalıya karşılık, bir emekli. Yıllarca önceden bu sonuca ulaşılacağı belli iken, gerekli tedbirler alınmadığından bugünkü güç durumlar yaşanmaktadır.

Tablo 1'e göre; SSK ülke ortalamasına ulaşabilmesi için yatak sayılarını en az iki misline, hekim sayısını ise en az üç misline çıkarmalıdır.

* SSK Eyüp Hastanesi Ortopedi Uzmanı, İstanbul Tabip Odası Büyük Kongre Delegesi.

Tablo 2: Diş Hekimi, Eczacı, Hemşire, Ebe Sayıları Karşılaştırılması (2, 3, 4)

	Dt Sayısı	1 Dt. Düşen N.	Eczacı	1 Ec. Düşen N.	Hemşire/Ebe	1 Hem/Ebc D.N.
SSK	412	51699	848	25118	6427	3314
Türkiye	10703	5494	16593	3544	85552	687

Tablo 2'de görülen ise, hekim dışı sağlık personeli açısından SSK-Ülke ortalamalarından çok daha gerilerde olduğudur.

SSK - SAĞLIK BAKANLIĞI KARŞILAŞTIRMALARI

Sağlık Bakanlığı ve SSK verilerini her iki kurumun yataklı tesislerinin olanaklarını karşılaştırarak bir kıyaslama yapabiliriz. Buradaki rakamlar da 1992 yılına ait elde kıyaslama olanağı olan en son rakamlardır.

Tablo 3: Yataklı Tedavi Kurumlarında (Y.T.K.) Çalışan Hekim, Poliklinik Çalışmaları ve Yatan Hasta Sayıları (2,3).

	Sağlık Bakanlığı	SSK
Y.T.K. Çalışan Uzman Hekim	7624	3417
Y.T.K. Muayene Edilen Hasta	31.848.906	21.601.939
Y.T.K. Yatan Hasta	1.953.425	899.452
Bir Uzman Düşen Muayene	4177	6322
Bir Uzman Düşen Yatan Hasta	256	263

Tablo 3 bize, yataklı tedavi kurumlarında çalışan bir SSK'lı uzman hekimin, Sağlık Bakanlığı'ndaki meslektaşından daha fazla hasta yatırmakta ve ondan en az %50 daha fazla hasta muayene ettiğini göstermektedir.

Tablo 4: SSK ve SB Yataklı Tesislerinde Yapılan Ameliyat ve Doğum Sayıları.

	Sağlık Bakanlığı	SSK
Y.T.K. Çalışan Operatör Sayısı	3.680	1.678
Y.T.K. Çalışan Kadın-Doğum Uzmanı	823	412
Yapılan Ameliyat Sayısı	518.292	308.519
Yapılan Normal Doğum Sayısı	426.277	160.629
Bir Op. Yaptığı Ameliyat	141	184
Bir Kadın-Doğum Uz. Düşen Doğum	518	390

SSK'lı bir operatör Sağlık Bakanlığındaki meslektaşından

ortalama %30 daha fazla ameliyat yapmakta, buna karşın bir kadın doğum uzmanına düşen doğum ise ortalama %75 daha az olmaktadır.

Tablo 5: SSK-SB Hasta Yatağı Karşılaştırması (1992).

	Sağlık Bakanlığı	SSK
Uzman Hekim Sayısı	7.624	3.417
Hasta Yatağı Sayısı	74.078	22.962
Bir Uzman Düşen Yatak	97	67

Bu da bir SSK'lı hekimin Sağlık Bakanlığı hekiminden daha az hasta yatağına sahip olduğunu göstermektedir.

Tablo 6: Yatak Kullanım Kapasiteleri (1992) (2)	
	Yatak İşgal Oranı
Sağlık Bakanlığı	55.1
Tıp Fakülteleri	59.0
SSK	71.9

Yukarıdaki tablolardan görüldüğü üzere bugün SSK, ülke ortalaması ve Sağlık Bakanlığı olanakları ile belirgin bir biçimde daha az olanaklara sahiptir.

Buna karşılık Yataklı Tedavi Kurumlarında bir SSK Uzman Hekimi daha çok iş üretmekte daha çok çalışmaktadır.

KAYNAKLAR

1. SSK Kurumu Bülteni Sayı 44 Eylül 1994
2. Yataklı Tedavi Kurumları İstatistik Yıllığı 1992, Sağlık Bakanlığı Yayınları Ankara 1993, Yayın No: 553
3. Sosyal Sigortalar Kurumu İstatistik Yıllığı 1992, SSK Genel Müdürlüğü, Yayın No: 549.
4. Sosyal Sigortalar Kurumu Faaliyet Raporu 1992, SSK Genel Müdürlüğü Yayın No: 550.

